

SXEDIO.85D

23.10.1931: Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΕΝΩ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΙΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ ΤΗΣ **21**ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Η αντίδραση του Κυβερνήτη Σερ Ρόναλντ Στορρς στην εξέγερση των Κυπρίων ήταν άμεση και δραστική.

Ο Στορρς κινήθηκε προς τρεις κατευθύνσεις. Ζήτησε ενισχύσεις από τον αγγλικό στρατό της Αιγύπτου και τον αρχηγό του στόλου της Μεσογείου και για να μπορέσει να καταστείλει το κίνημα καλύτερα συνέλαβε τους πολιτικούς ηγέτες και κήρυξε το στρατιωτικό νόμο.

Η απάντηση του αγγλικού στρατού ήταν άμεση και στις **23** Οκτωβρίου τρεις μέρες μετά την έκρηξη των επεισοδίων και το κάψιμο του Κυβερνείου, κατέπλεαν στην Κύπρο δυο καταδρομικά του στόλου, το Λάντον και το Σροπσιαϊαρ και δυο αντιτορπιλλικά που πήγαν στη Λεμεσό, τη Λάρνακα και τη Πάφο μεταφέροντας ενισχύσεις.

Αργότερα έφθασαν από την Αίγυπτο και μερικά βομβαρδιστικά υδροπλάνα τα οποία περιορίστηκαν όμως να κάμνουν πτήσεις πάνω από τα χωριά και τις πόλεις και να τρομοκρατούν τον κόσμο μια και το αεροπλάνο ήταν τόσο σπάνιο είδος αυτή την περίοδο.

Την επομένη των επεισοδίων στη Λευκωσία επιβλήθηκαν αυτηρές απαγορεύσεις προς το κοινό.

Αναφερόταν σε προειδοποίηση του διοικητή Λευκωσίας, παρόμοια της οποίας τοιχοκολλήθηκε και στις άλλες πόλεις με τις υπογραφές των διοικητών των άλλων επαρχιών.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Το κοινόν προειδοποιείται διά της παρούσης προειδοποιήσεως:

1. Οτι απαιτείται παρά πάντων να υπακούωσιν εις τας διαταγάς του στρατεύματος ή της αστυνομίας.
2. Οτι απαιτείται παρά πάντων να μένωσιν εντός

των κατοικιών αυτών κατά τας ώρας τας μεταξύ της δύσεως του ηλίου και της ανατολής του ηλίου.

3. Οτι εις ουδένα επιτρέπεται να φέρη οιαδήποτε επιθετικά όπλα, οίον πυροβόλα όπλα (καίτοι είναι διακάτοχος αδείας) εγγειριδιοφόρους ράβδους, ρόπαλα, τεμάχια σιδήρου ή σιδηράς ράβδους.

4. Οτι απαγορεύεται πάσα προκλητική διαγωγή συμπεριλαμβανομένης και της αναπειτάσεως ή επιδείξεως άλλων σημαιών ή των κυβερνητικών ή Προξενικών και η δημοσία συζήτησις επί πολιτικών πραγμάτων.

5. Πας ο αθετήσων οιανδήποτε των άνω διαταγών θέλει πράξη τούτο επί ιδίω κινδύνω.

Λευκωσία **22.10.31**

ΧΑΡΤ ΝΤΑΙΗΒΙΣ

Επαρχιακός διοικητής

ΣΙΕΛΗΣ

Αστυνόμος

(Ματαγλώττιση)

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Το κοινό προειδοποιείται με την παρούσα προειδοποίηση:

1. Οτι απαιτείται από όλους να υπακούουν στις διαταγές του στρατεύματος ή της αστυνομίας.

2. Οτι απαιτείται από όλους να μένουν στις κατοικίες τους κατά τις ώρες μεταξύ της δύσης του ηλίου και της ανατολής του ηλίου.

3. Οτι σε κανένα δεν επιτρέπεται να φέρει οιαδήποτε επιθετικά όπλα, δηλαδή πυροβόλα όπλα (παρόλον ότι είναι κάτοχος άδειας) εγγειριδιοφόρες ράβδους, ρόπαλα, τεμάχια σιδήρου ή σιδηρές ράβδους.

4. Οτι απαγορεύεται κάθε προκλητική διαγωγή συμπεριλαμβανομένης και της αναπέτασης ή επίδειξης άλλων σημαιών ή των κυβερνητικών ή Προξενικών και η δημόσια συζήτηση σε πολιτικά πράγματα.

5. Οποιος αθετεί οιανδήποτε από τις πιο πάνω διαταγές θα το πράττει με δικό του κίνδυνο.

Ταυτόχρονα αστυνομική περιήλθαν την πόλη και διέταξαν όλα τα καταστήματα που πωλούσαν οινοπνευματώδη ποτά, τις λέσχες, τα καφενεία και τα μπαρ να κλείσουν

Επίσης επιβλήθηκε λογοκρισία στα τηλεγραφήματα και τον Κυπριακό τύπο.

Εγγραφε σχετικά η εφημερίδα "Ελευθερία" στις 24 Οκτωβρίου:

" Βραδύτερον ο έντιμος διοικητής Λευκωσίας εκάλεσε παρ' αυτώ τον Δήμαρχον κ. Θ. Δέρβην, εις ον συνέστησε ν' ασκήση πάσαν επιρροήν επί των δημοτών προς αποφυγήν διαταράξεως της τάξεως τούτο δε συνέστησε και εις τους επίσης κληθέντας υπ' αυτού τέως αντιπροσώπους της πόλεως και της επαρχίας Λευκωσίας, εν τω Νομοθετικώ κ.κ. Σταυρινάκην, Θεοδότου και Χατζηπαύλου.

Τόσον ο κ. Δήμαρχος, όσον και οι άλλοι τρεις κύριοι εξέφρασαν την λύπην των διά τα γεγονότα της παρελθούσης εσπέρας και διαβεβαίωσαν ότι θα συμβουλευθούν εις τον λαόν την τήρησιν ησυχίας και τάξεως άνκαι ως είπον οι τρεις τελευταίοι έπαυσαν πλέον ν' ασκούν επιρροήν επ' αυτού.

Το απόγευμα εκλήθη και αύθις υπό του κ. Διοικητού ο κ. Δήμαρχος προς τον αυτόν σκοπόν.

Από της 5 μ.μ. ώρας ο πλείστος κόσμος απεσύρθη εις τας οικίας του, μόνον δε ωρισμένα γραφεία και καταστήματα παρέμειναν εργαζόμενα και πέραν της ανωτέρω ώρας, διαβιβασθείσης προς αυτά της σχετικής αδείας διά του δημάρχου Λευκωσίας.

Οι τυχόντες αδείας προς κυκλοφορίαν και κατά την νύκτα είναι ιατροί και σωφέρ ιατρών, φαρμακοποιοί, νομοσοκόμοι, δημόσιοι υπάλληλοι, καταστιχογράφοι και λογισταί, υπάλληλοι της Ηλεκτρικής Εταιρείας, οδοκαθαρισταί, νυκτοφύλακες, οικιακοί υπηρέται, αρτοποιοί, δημοσιογράφοι και τυπογράφοι εφημερίδων και δημοτικοί υπάλληλοι.

Συνεπεία της καταστάσεως επεβλήθη τηλεγραφική λογοκρισία επί των εκ του εσωτερικού

και του εξωτερικού προερχομένων τηλεγραφημάτων. Τα τηλεγραφικά γραφεία εις όλας τας πόλεις φρουρούνται επαρκώς υπό Αγγλων στρατιωτών και εγχωρίων αστυνομικών.

Για τη Λεμεσό εξ άλλου η εφημερίδα " Αλήθεια" που κυκλοφόρησε με "παραθυράκια" από τις απαγορεύσεις της Λογοκρισίας που είχε επιβληθεί έγραψε στις **30** Οκτωβρίου:

" Σφιγκτότερον επέβαλε τον στρατιωτικόν νόμον εις την πόλιν μας η Κυβέρνησις. Ναύται, πεζοναύται, στρατιώται, ζαπτιέδες είνε τοποθετημένοι εις όλας τας εισόδους της πόλεως, ερευνώντες λεπτομερώς τους εισερχομένους εκ των πόλεων και χωρίων.

Η πόλις απονεκρούται εις κίνησιν μετά την δύσιν του ηλίου, οπότε εις ουδένα επιτρέπεται να παραμείνη έξω αργότερον, πολλοί του λαού και χωρικοί αγνοήσαντες την διαταγήν εξενύκτισαν εις το κρατητήριον μέχρι της ανατολής του ηλίου απότε απέθησαν ελεύθεροι αφού έδωσαν τας διευθύνσεις των.

Η αυστηρότης του στρατιωτικού νόμου δεν περιωρίσθη μόνον εις τους δρόμους. Διά διατάγματος του Σερ Ρόναλδ Στορς, δεν επιτρέπεται να συνυπάρχουν εις οίκημα πλέον των **5** εκτός βέβαια αν ανήκουν εις την αυτήν οικογένειαν ήτοι ουδείς δύναται να δεχθή εις οικίαν του είτε την ημέραν είτε την νύκτα πλέον των **5** επισκεπτών συγχρόνως.

Αυστηρότατα επίσης ετηρήθη εις την χορήγησιν αδειών διανυκτερεύσεως. Σχεδόν εις ουδένα παρέχεται. Εις τους συντάκτας και εργάτας της "Αληθείας ηρνήθησαν τοιαύτην άδειαν, διά τούτο είμεθα υποχρεωμένοι να περιορίσωμεν την παρούσαν έκδοσιν μας και να παρουσιάσωμεν ταύτην ελλιπή και με το τα κενά, κατόπιν περικοπής των γραφομένων μας υπό της λογοκρισίας".

Στην ίδια έκδοση της η εφημερίδα έγραφε σε ανταπόκριση της από τη Λάρνακα ότι "η πόλις μας" είναι στρατοκρατούμενη".

Μια τρίτη ενέργεια του Κυβερνήτη Ρόναλντ

Στοργς ήταν να συλλάβει τους αρχηγούς του Κινήματος και ιδιαίτερα τον "επαναστάτη" Μητροπολίτη Νικόδημο Μυλωνά και αρκετούς που είχαν αναμιχθεί στην Πολιτική Οργάνωση.

Έτσι συγκρότησε ομάδες Αστυνομικών και στρατιωτών που έδρασαν άμεσα και αποφαστικά πριν εκτραχυνθεί περισσότερο η κατάσταση μετά την εξέγερση της 21ης Οκτωβρίου.

Το βράδυ της Παρασκευής 23 Οκτωβρίου έστειλε τα απόσπασμά του για να τους συλλάβουν με στόχο την απέλαση τους από το νησί.

Στη Λευκωσία, σύμφωνα με τον κατάλογο που είχε καταρτισθεί έπρεπε να συλληφθούν οι Γεώργιος Χατζηπαύλος, Διονύσιος Κυκκώτης, Θεοφάνης Τσαγγαρίδης, Θεοφάνης Θεοδότου και Θεόδωρος Κολοκασίδης.

Ο Διονύσιος Κυκκώτης, Οικονόμος της εκκλησίας της Φανερωμένης στη Λευκωσία ήταν ο άνθρωπος που ύψωσε την ελληνική σημαία στις 21 Οκτωβρίου στη Λευκωσία και ηγήθηκε του πλήθους ως σημαιοφόρος κατά την πορεία προς το Κυβερνείο.

Έμεινε σε δωμάτιο στο χώρο της Εκκλησίας. Το ασγγλικό απόσπασμα έφθασε το βράδυ και ένας αξιωματικός έσπευσε σ' αυτόν.

Σαν τους αντίκρυσε ο Κυκκώτης είπε στον αξιωματικό κατά τον δημοσιογράφο Κ. Α. Κωνσταντινίδη (αφήγημα στο Νέο Κυπριακό Φύλακα, 1947):

" Αργήσατε. Εγώ σας επερίμενα ενωρίτερα. Είμαι έτοιμος να σας ακολουθήσω".

Ο Κυκκώτης ζήτησε να του επιτρέψουν να ντυθεί, αλλά του το αρνήθηκαν. Πήρε μόνο μια κουβέρτα και με αυτήν τελικά οι Άγγλοι κάλυψαν το κεφάλι του, ενώ τον μετέφεραν στο αυτοκίνητο που τους περίμενε στο δρόμο.

Πιο κάτω το απόσπασμα συνελάμβανε σε λίγο και τον Θεοφάνη Θεοδότου. Ούτε και σ' αυτόν δεν έδωσαν το χρόνο για να ντυθεί κι έτσι μετά δυσκολίας πρόλαβε να φορέσει τα ρούχα του πάνω από τις πιτζάμες του.

Ακολούθησαν οι συλλήψεις των Θεοδώρου Κολοकाσίδη, Θεοφάνη Τσαγγαρίδη και Γεωργίου Χατζηπαύλου.

Ο Χατζηπαύλου μάλιστα προσπάθησε να αποδράσει, αλλά δεν τα κατάφερε κι έτσι μεταφέρθηκε με χειροπέδες στο αυτοκίνητο που τους περίμενε.

Δραματική περιγραφή της σύλληψης του μέχρι τη μεταφορά του στο πολεμικό **London** έδωσε ο Θεοφάνης Τσαγγαρίδης αργότερα στο Ημερολόγιο του που εξέδωσε το **1948** στην Αθήνα.